

بررسی ویژگیهای معماری ایرانی اسلامی در پایداری خانه های سنتی اصفهان

شیما حیدری

دانشجوی کارشناسی ارشد معماری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد همدان

همدان- ایران

Heidari_shima84@yahoo.com

چکیده

معماری ایرانی اسلامی دارای ویژگی های منحصر به فردی است که ضمن توجه به مسائل زیباشناختی و حفظ محیط زیست، پاسخگوی نیازهای اقلیمی هر منطقه نیز بوده است، بطوریکه فنون و قواعد به کار رفته در این نوع معماری بسیاری از مفاهیم نوین در عرصه معماری پایدار را به وضوح دارد. لذا از آنجایی که خانه یکی از مباحث مهم در معماری ما می باشد، در این مقاله به بررسی ویژگیهای معماری ایرانی در دوره اسلامی در پایداری خانه های سنتی می پردازیم. در این پژوهش اصفهان را با مشخصات اقلیم نیمه گرم و خشک، که از جمله مهم ترین کانونهای معماری ایرانی در دوره اسلامی بوده و دارای خانه های قدیمی ارزشمند می باشد مورد مطالعه قرار داده ایم. نتایج حاصل از مطالعه نشان دادند که بیشتر اصولی که در معماری پایدار نوین در قرن بیستم مطرح شده در معماری خانه های سنتی و قدیمی این شهر بخوبی رعایت گردیده است. به منظور انجام این تحقیق از روش توصیفی - تحلیلی استفاده شده است.

واژه های کلیدی: معماری ایرانی اسلامی، معماری پایدار، خانه های سنتی، اقلیم گرم و خشک، اصفهان

1- مقدمه

چند سالی است که بحث معماری پایدار و همساز با محیط زیست و طبیعت در جهان مورد بحث و نظر قرار می گیرد. اما همانطور که آگاه هستیم یکی از مهمترین اصولی که در معماری سنتی ایران بالاخص پس از اسلام مورد توجه قرار گرفته است، توجه به امر پایداری و استحکام می باشد که به بهترین وجه در تمامی بناهای عظیم و بزرگ عمومی تا خانه ها به کار گرفته شده است و انسان ایرانی و معمار ایرانی از دیر باز هم به لحاظ ایرانی بودن که ایرانیان عناصر چهارگانه را از آلودگی حفظ می نمودند و طبیعت را مقدس می شمردند و هم به لحاظ مسلمان بودن و پذیرفتن دین اسلام که به طبیعت احترام می گذاردند و طبیعت را همواره منبع الهام و تقلید می دانستند با این مقوله آشنایی دارد، و معمار مسلمان ایرانی با در نظر گرفتن این حقیقت (طبیعت) آن را در خلق فضای معماری به کار می گیرد، تا علاوه بر ایجاد آرامش معنوی و جسمی، بنا و فضای زیست را با محیط اطراف و اقلیم منطقه خود همساز نموده و تلاش خود را در راستای صرفه جویی در مصرف منابع انرژی و ذخیره مناسب آن با کنترل نور، باد و